

Rapport

28/03/2024

met betrekking tot de actualisatie van de kosten-batenanalyse digitale meters

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Opzet van de KBA	3
3	Actualisatie van KBA van 2020 van versnelde uitrol	4
3.1	Aangepaste parameters en aannames.....	4
3.2	Resultaten	6
3.2.1	Bedenkingen bij resultaten.....	8
3.2.2	Variant: snellere afbouw gas	9
3.2.3	Synergie met digitale watermeter	9
3.2.4	Geen uitrol bij bepaalde doelgroep van digitale meter elektriciteit.....	9
4	Bijdrage van digitale gasmeters aan de KBA.....	10
4.1	KBA 2020	10
4.2	Actualisatie KBA.....	10
4.2.1	Aannames.....	10
4.2.2	Resultaten	10
4.2.2.1	<i>Beperkte afbouw gas.....</i>	<i>10</i>
4.2.2.2	<i>Variant: Besparing van 1% huishoudelijk verbruik.....</i>	<i>11</i>
4.2.2.3	<i>Variant: Snellere afbouw gas.....</i>	<i>11</i>
4.2.2.4	<i>Variant: Snellere afbouw gas en Besparing van 1% huishoudelijk verbruik.....</i>	<i>12</i>
4.2.3	Bedenkingen bij resultaten.....	12
4.2.4	Geen uitrol bij bepaalde doelgroep: kwalitatieve inschatting.....	12
5	Conclusies	14

1 Inleiding

Op 15 januari 2024 ontving de VREG de vraag van minister Zuhail Demir om de kosten-batenanalyse (KBA) voor de uitrol van digitale meters van 2020 te actualiseren.

Bij deze analyse heeft de VREG volgende aspecten onderzocht:

- Een actualisatie van de KBA van 2020;
- Een inschatting van de bijdrage van digitale gasmeters aan de KBA.

In de vorige kosten-batenanalyse van de VREG van 2020¹ bekeken we twee uitrolscenario's:

- Een uitrol van 80% uiterlijk op 31 december 2024 en een volledige uitrol in 2029.
- Een volledige uitrol over een periode van 15 jaar, uiterlijk op 1 januari 2034.

Het Energiebesluit bepaalt dat minstens 80% van de digitale meters tegen 31 december 2024 geplaatst moet zijn, en alle digitale meters bij kleinverbruiksmeterinrichtingen tegen 1 juli 2029.

2 Opzet van de KBA

We berekenden enerzijds een actualisatie van de KBA van 2020, die een gezamenlijke uitrol van digitale elektriciteits- en gasmeters bekijkt, en maakten anderzijds een inschatting van de bijdrage die specifiek de digitale gasmeters leveren aan de KBA.

De KBA werd berekend alsof we opnieuw aan het begin van de uitrol van digitale elektriciteits- en gasmeters staan². Dit omwille van de vergelijkbaarheid met het resultaat van de vorige KBA van 2020. Daarbij werden de parameters aangepast naar waarden geactualiseerd voor maart 2024, om rekening te houden met de reële (markt)omstandigheden.

Net zoals vorige KBA's is dit een maatschappelijke KBA: we onderzoeken of er voor Vlaanderen als geheel een positieve business case bestaat en beschouwen daarbij verschillende actoren (distributienetbeheerders, transmissienetbeheerders, verbruikers, overheid, milieu en maatschappij, energieleveranciers en producenten). De KBA is een differentiële analyse die het verschil bekijkt tussen een 'nulsituatie' (business as usual: klassieke meters) en een 'éénsituatie' (invoering van digitale meters).

Voor de actualisatie werd bekeken welke parameters moesten of konden worden geactualiseerd op basis van de vraag van de minister, rekening houdend met nieuwe kennis en inzichten. Met deze

¹ [ADV-2020-02](#)

² In realiteit bedraagt de uitrol van digitale meters einde 2023 ongeveer 48% voor elektriciteitsmeters en 53% voor gasmeters.

aannames werd het KEMA-rekenmodel gebruikt om de netto contante waarde (NCW) van een uitrol te berekenen van 80% van de digitale meters uiterlijk in 2024 en een volledige uitrol in 2029.

De KBA beslaat een tijdshorizon van 30 jaar³. Wat betreft de kosten houdt de KBA er rekening mee dat binnen die horizon van 30 jaar, de digitale meters die einde levensduur zijn (15 jaar) vervangen zullen worden door een volgende 'golf' van digitale meters.

Voor meer details over het gebruikte berekeningsmodel of over gebruikte begrippen verwijzen we naar de rapporten over de vorige KBA's van 2017, 2018⁴ en 2020⁵.

3 Actualisatie van KBA van 2020 van versnelde uitrol

3.1 Aangepaste parameters en aannames

Geactualiseerde cijfers werden deels door de distributienetbeheerders aangeleverd, en zijn deels gebaseerd op aannames van de VREG.

Parameters die hieronder niet vermeld worden, bleven in principe dezelfde als in de vorige KBA.

Snelheid en manier van uitrollen digitale meters

We houden rekening met een uitrol zoals in het Energiebesluit: uitrol van 80% van de digitale meters in 2024 en een volledige uitrol op 1 juli 2029. Bij de actualisatie hielden we er rekening mee dat prosumënten, in tegenstelling tot de situatie in de KBA van 2020, geen prioritaire doelgroep meer zijn⁶.

Aantal distributienetgebruikers

Het startaantal elektriciteits- en aardgasdistributienetgebruikers is hetzelfde als in de vorige KBA. Het aantal prosumënten kent echter een grotere groei dan in de vorige KBA, zowel in de eerste jaren van de uitrol als naar 2050 toe.

Het aantal elektriciteitsdistributienetgebruikers groeit van 3.560.000 in 2019 naar 4.400.000 in 2050 (in vorige KBA was dit 4.000.000 in 2050). Het aantal prosumënten groeit van 480.000 in 2019 naar 3.000.000 in 2050⁷ (in vorige KBA was dit 827.000 in 2050).

³ Identieke horizon als in eerdere KBA's van de VREG. De keuze voor 30 jaar wordt daar toegelicht.

⁴ RAPP-2017-06 en RAPP-2018-01

⁵ [ADV-2020-02](#)

⁶ Art. 3.1.52, §1 Energiebesluit.

⁷ VREG, Studie over de capaciteit van het laagspanningsdistributienet in Vlaanderen, RAPP-2024-05

Actualisatievoet

De actualisatievoet werd aangepast naar 5,0% (3,5% in vorige KBA). Dit cijfer houdt rekening met de gestegen kost van kapitaal, wat zich vertaalt in een hogere nominale WACC voor de distributienetbeheerders.

CO₂-prijs

De CO₂-prijs werd geactualiseerd naar 65,0 €/ton bij de start van de uitrol. In de vorige KBA was dit 22,0 €/ton. Daarnaast houden we rekening met een verdere stijging van de CO₂-prijs naar 159 €/ton in 2050.

Installatiekost van de digitale meter

De installatiekost voor het plaatsen van digitale meters werd geactualiseerd overeenkomstig de contracten met de installatiebedrijven, en ligt iets hoger dan in de vorige KBA. Daarbij moet vermeld worden dat de installatiekost nu een opstartvergoeding per adres bevat, die in de vorige KBA deel uitmaakte van de kost van het uitrolproject. De installatiekost van een elektriciteitsmeter is aangepast van 76,0 € naar 108,7 €, de installatiekost van een gasmeter is verlaagd van 76,5 € naar 71,1 €.

Bij de vorige KBA in 2020 waren de contracten voor de versnelde uitrol van digitale meters na 2020 nog niet gegund en werd de installatiekost geschat op basis van marktgegevens.

Kost uitrolproject

De personeelskosten om het uitrolproject te organiseren en te begeleiden werden iets lager ingeschat, omdat een deel van de kost nu opgenomen werd in de opstartvergoeding in de contracten met de installatiefirma's.

Voor de volledigheid vermelden we dat onder de kost van het uitrolproject ook de kost voor het - omwille van de versnelde uitrol - versneld saneren van aansluitingen opgenomen is.

Digitale meter

De kost van de digitale meter werd geactualiseerd rekening houdend met het tweede leveringscontract voor de aankoop van digitale meters van 2021⁸. De elektriciteitsmeter wordt iets duurder ingeschat en de gasmeter iets goedkoper. De prijs van de digitale elektriciteitsmeter werd aangepast van 55,7 naar 58,7 €, en van de digitale gasmeter van 85,7 naar 79,7 €.

Kost datasystemen

De kosten voor de distributienetbeheerders (voornamelijk een servicekost per actieve digitale meter) werden iets lager ingeschat rekening houdend met het hierboven vermelde tweede leveringscontract voor digitale meters).

⁸ Meters en datacaptatie 2 of MDC2.

Verbruik elektriciteit

Omwille van de verwachte toename in elektrificatie laten we het elektriciteitsverbruik⁹ per netgebruiker stijgen met 50 procent tussen 2020 en 2050¹⁰. Dit lijkt een beperkte stijging in vergelijking met de stijging die Fluvius inschat¹¹, maar het elektriciteitsverbruik bij de start van de uitrol ligt in de KBA¹² wat hoger dan het actuele verbruik op het laagspanningsnet.

In de vorige KBA was er geen groei in elektriciteitsverbruik voorzien tussen 2020 en 2050.

Verbruik aardgas

Voor de evolutie van het verbruik van aardgas hebben we een daling van het verbruik ingeschat rekening houdend met de hierboven beschreven stijging van het elektriciteitsverbruik en met input van Fluvius. In dit scenario daalt het aantal netgebruikers voor aardgas met 25% en daalt het aardgasverbruik per netgebruiker met 43% richting 2050.

Daarnaast berekenden we een variant waarbij het aardgasverbruik een snellere daling volgt, namelijk een daling van het aantal netgebruikers met 80% en van het aardgasverbruik per netgebruiker met 80% richting 2050.

Elektriciteitsprijs

De elektriciteitsprijs kende in vorige KBA reeds een stijgend verloop tussen 2020 en 2050. Het verloop werd niet aangepast t.o.v. de vorige KBA.

Baat smart grid

De basisberekening van de baat voor de bijdrage van digitale meters aan de uitbouw en exploitatie van een smart grid voor de distributienetbeheerder is dezelfde gebleven, maar door de gewijzigde actualisatievoet is er een kleine stijging t.o.v. de vorige KBA. De baat voor een smart grid werd (conservatief) ingeschat op 61,5 miljoen €.

3.2 Resultaten

Het nieuw berekende resultaat van de actualisatie van de kosten-batenanalyse is een Netto Contante Waarde (NCW) van **938** miljoen € bij een actualisatievoet van 5,0%.

Dit is een zeer sterk positief resultaat voor de KBA¹³.

De hogere actualisatievoet van 5,0% heeft een negatief effect op de NCW van de KBA. Bij een hogere actualisatievoet krijgen bedragen die in de toekomst liggen een lagere netto contante waarde dan bij een lagere actualisatievoet. Dit geldt zowel voor de kosten als de baten, maar omdat in de KBA de meeste baten verder liggen in de toekomst dan de kosten, is het effect op de NCW van de KBA negatief.

⁹ Afname van het laagspanningsnet

¹⁰ Elektriciteitsverbruik in de KBA digitale meters komt grotendeels overeen met verbruik op het laagspanningsnet.

¹¹ In het zogenaamde middenscenario van Fluvius.

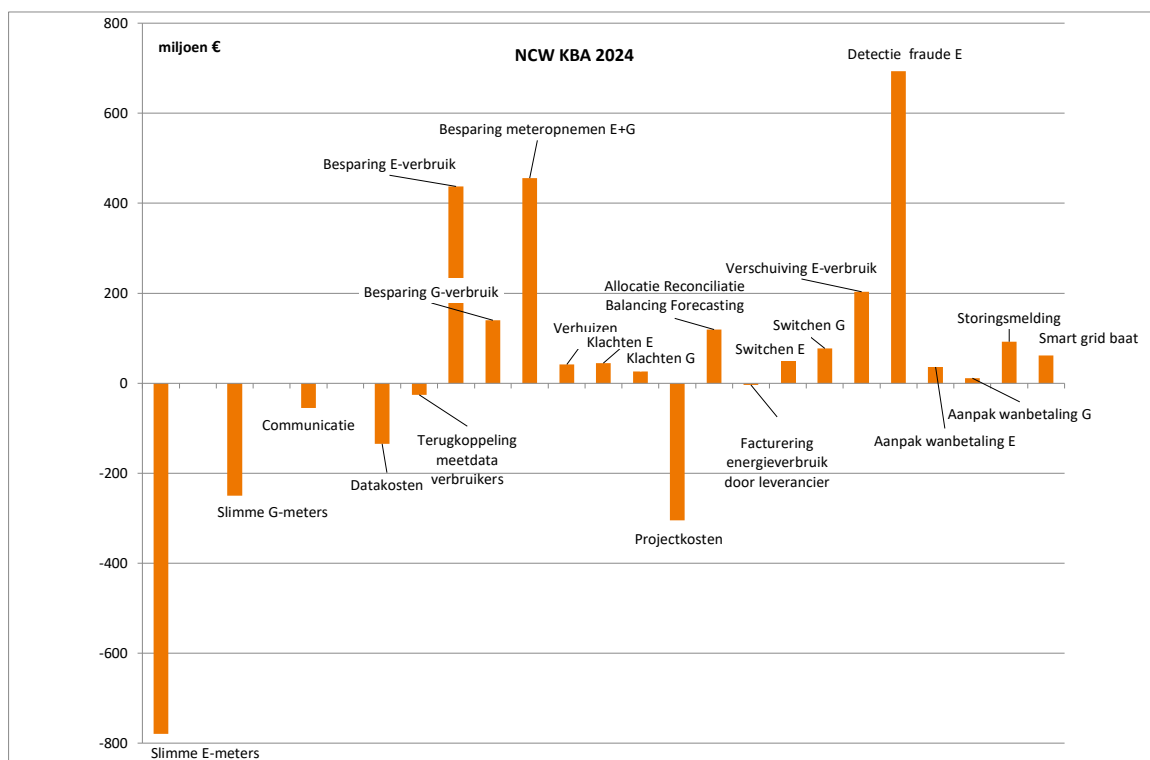
¹² We gebruiken hiervoor hetzelfde cijfer als in de KBA van 2020.

¹³ De KBA van 2020 resulteerde in een NCW van 888 miljoen € voor een versnelde uitrol.

Ook het dalende gasverbruik heeft een negatieve invloed op de NCW. Daarnaast maakt de hogere installatiekost de KBA iets negatiever, en de lagere kosten van het uitrolproject de KBA iets positiever.

De hogere CO₂-prijs en het stijgende elektriciteitsverbruik hebben een positief effect op de NCW.

Resultaten per kosten-baten post

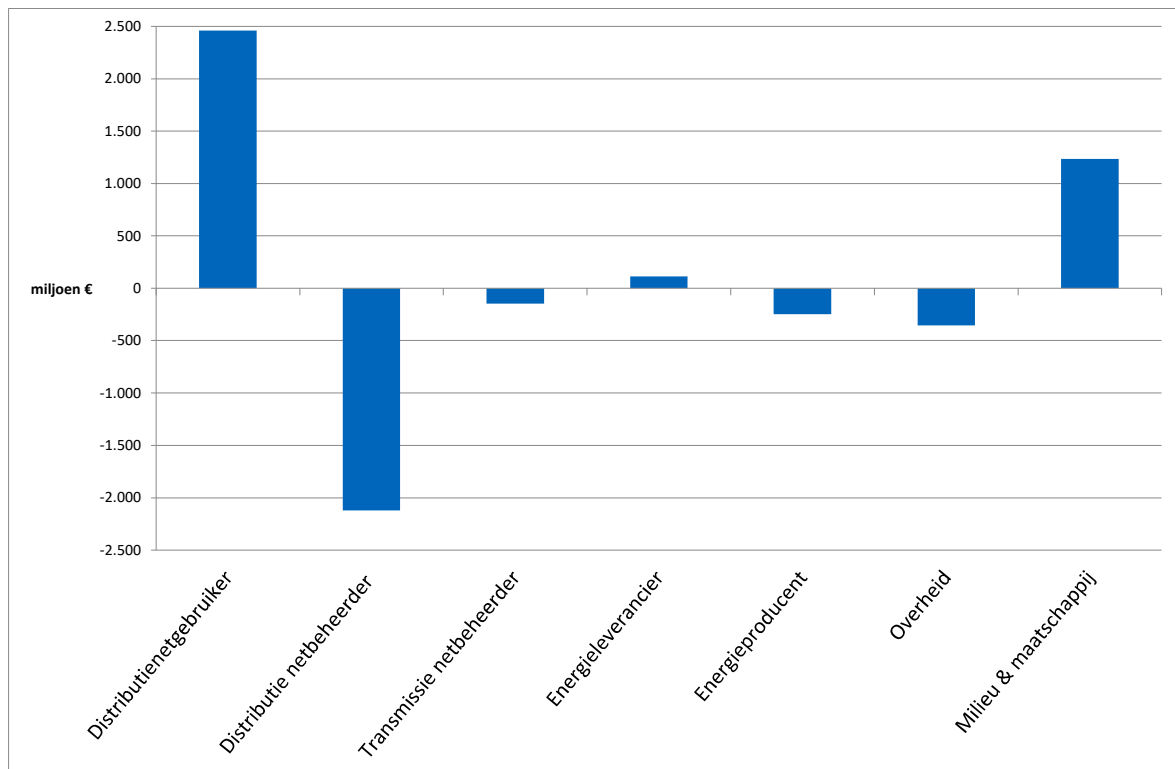
Figuur 1 NCW per kosten-baten post

Figuur 1 geeft de resultaten weer, opgesplitst per kosten-baten post.

Er moet opgemerkt worden dat in figuur 1 de opsplitsing in Communicatiekosten en Datakosten enigszins kunstmatig is geworden. In realiteit gaat het om één pakket van Data-as-a-service kosten. De aparte vermelding van communicatiekosten hebben we vooral behouden om de consistentie te bewaren met de voorstelling in eerdere KBA's.

In de bijlage is figuur 1 in een groter formaat terug te vinden.

Resultaten per actor

Figuur 2 NCW per actor

Zoals in vorige KBA's komen de kosten vooral bij de distributienetbeheerder terecht o.w.v. de kosten van de digitale meters, de uitrol ervan en de datasystemen. Deze kosten kunnen uiteindelijk aan de netgebruiker doorgerekend worden via de nettarieven.

De baten liggen vooral bij de afnemers, bijvoorbeeld de baten van energiebesparing en vraagrespons. Zoals hierboven toegelicht houdt figuur 2 nog geen rekening met de verwachte stijging van de nettarieven voor de netgebruiker.

Er zijn ook baten voor milieu en maatschappij door de verminderde CO₂-uitstoot en de vermindering van niet-factureerbare verbruiken.

3.2.1 Bedenkingen bij resultaten

Bij de hierboven vermelde resultaten willen we opmerken dat sommige baten aan de lage kant ingeschat werden. Zo werden de smart grid baten en de mogelijkheden voor het opvolgen van de spanningskwaliteit via een conservatieve benadering ingeschat, en houdt de KBA geen rekening met eventuele baten van dynamische prijzen. Ook de eventuele baten die de digitale meter voor het beheer van het transmissienet met zich meebrengt, o.a. inzake flexibiliteit worden niet in rekening gebracht.

De actualisatie van de KBA bevat bovendien een grotere daling van het gasverbruik in vergelijking met de vorige KBA van 2020, wat een negatief effect heeft op de KBA. Anderzijds maakt de stijging van de elektriciteitsverbruiken de KBA positiever.

3.2.2 Variant: snellere afbouw gas

Voor de variant met een snellere daling van het gasverbruik (daling van het aantal netgebruikers met 80% en van het aardgasverbruik per netgebruiker met 80% richting 2050) is het resultaat van de actualisatie van de kosten-batenanalyse een Netto Contante Waarde (NCW) van **901 miljoen €** bij een actualisatievoet van 5,0%. Het effect blijft dus beperkt.

3.2.3 Synergie met digitale watermeter

Op basis van gedetailleerde cijfers van Fluvius kan de synergiebaat met de digitale watermeter ingeschat worden op 29,6 miljoen €¹⁴. Deze baat bestaat uit 10,6 miljoen € voor gezamenlijke plaatsing van meters en 19,0 miljoen € voor data-as-a-service. De synergie werd berekend voor de gezamenlijke plaatsing van 540.000 digitale watermeters samen met digitale elektriciteits- en gasmeters over een termijn van 3 jaar, en voor 2,4 miljoen digitale watermeters die gebruik maken van het data-as-a-service model van Fluvius over een termijn van 15 jaar. Deze baat zit reeds verwerkt in de respectievelijke posten van de geactualiseerde KBA (in vorige KBA was dit nog niet het geval).

3.2.4 Geen uitrol bij bepaalde doelgroep van digitale meter elektriciteit

In het hypothetische scenario dat er geen digitale meter zou voorzien worden bij een bepaalde groep netgebruikers met een laag verbruik¹⁵, is er een besparing mogelijk op de aankoop- en installatiekosten van de digitale meter. Anderzijds zijn er t.o.v. een volledige uitrol ook extra kosten te verwachten omwille van contractuele bepalingen met meterleveranciers en installatiebedrijven, meer ingewikkelde uitrolplanning, en het in dienst houden van oudere technologie en systemen.

Onze analyse laat echter niet toe om een uitrolplanning aan te bevelen die afwijkt van de planning in het Energiebesluit.

¹⁴ Niet uitgedrukt als NCW.

¹⁵ Dergelijk scenario is echter niet voorzien in het Energiebesluit.

4 Bijdrage van digitale gasmeters aan de KBA

4.1 KBA 2020

Om de vergelijking met de KBA van 2020 mogelijk te maken, maakten we retroactief een inschatting van de bijdrage van digitale gasmeters aan de KBA van 2020 voor de gezamenlijke uitrol van digitale elektriciteits- en gasmeters (scenario 80% uitrol in 2024). Hiervoor werd dezelfde methode gebruikt als hieronder beschreven in deel 4.2.

Het resultaat van de inschatting van de bijdrage van digitale gasmeters aan de KBA van 2020 is een NCW van **50 miljoen €** op de totale NCW van de KBA van 888 miljoen €.

4.2 Actualisatie KBA

4.2.1 Aannames

Voor de inschatting van de bijdrage van digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA zoals beschreven in deel 3 pasten we volgende werkwijze toe. Een aantal kosten- en batenposten worden in de gezamenlijke KBA voor digitale elektriciteits- en gasmeters reeds apart berekend voor digitale gasmeters. Voor andere, gezamenlijke, kosten- en batenposten pasten we een verdeelsleutel toe volgens inschattingen van Fluvius en VREG, die hoofdzakelijk gebaseerd is op aantallen digitale meters.

Deze aanpak is volgens ons in lijn met bepalingen in de nieuwe Europese Gasrichtlijn over kosten-batenanalyses voor digitale gasmeters, waarin gesteld wordt dat bij de evaluatie van de kosten en baten van een slimme meter voor aardgas rekening wordt gehouden met potentiële synergieën met een reeds uitgerolde slimme-elektriciteitsmeterinfrastructuur.

4.2.2 Resultaten

4.2.2.1 *Beperkte afbouw gas*

Dit is het scenario waarvan het resultaat voor digitale elektriciteits- en gasmeters beschreven wordt in deel 3.2.

We schatten de bijdrage van digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA voor digitale elektriciteits- en gasmeters op een NCW van **70 miljoen €** op de totale NCW van 938 miljoen €.

Het detail van de bijdrage van digitale gasmeters wordt getoond in onderstaande tabel.

Tabel 1 Bijdrage digitale meter aardgas (NCW in miljoen €)

	Elektriciteit en gas	Gas
Slimme E-meters	-779,4	
Slimme G-meters	-249,7	-249,7
Communicatie	-54,8	-18,1
Datakosten	-134,9	-44,5
Terugkoppeling meetdata verbruikers	-25,3	-8,4
Besparing E-verbruik	437,1	
Besparing G-verbruik	139,9	139,9
Besparing meteropnemen E+G	455,8	151,9
Verhuizen	41,8	13,9
Klachten E	44,9	
Klachten G	25,8	25,8
Projectkosten	-304,7	-67,7
Allocatie Reconciliatie Balancing Forecasting	119,8	39,9
Facturering energieverbruik door leverancier	-3,4	-1,1
Switchen E	50,2	
Switchen G	77,1	77,1
Verschuiving E-verbruik	203,2	
Detectie fraude E	693,4	
Aanpak wanbetaling E	36,0	
Aanpak wanbetaling G	11,0	11,0
Storingsmelding	92,5	
Smart grid	61,5	

De bijdrage die digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA leveren is veel beperkter dan de bijdrage van de elektriciteitsmeters, maar is wel positief.

4.2.2.2 Variant: Besparing van 1% huishoudelijk verbruik

De KBA van 2020 en de geactualiseerde KBA gaan voor aardgas enkel uit van een energiebesparing bij niet-huishoudelijke netgebruikers (besparing van 2,8%). Het is echter aannemelijk dat ook huishoudelijke netgebruikers een besparing op het gasverbruik zouden kunnen realiseren met behulp van een digitale meter. Indien we voor huishoudelijke afnemers een besparing op het gasverbruik van 1% veronderstellen schatten we de bijdrage van digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA op een NCW van **163 miljoen €** op een totale NCW van 1031 miljoen €.

4.2.2.3 Variant: Snellere afbouw gas

In dit scenario veronderstellen we een daling van het aantal aardgasdistributienetgebruikers met 80% en van het aardgasverbruik per netgebruiker met 80% richting 2050.

We schatten de bijdrage van digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA voor digitale elektriciteits- en gasmeters op een NCW van **33 miljoen €** op een totale NCW van 901 miljoen €.

4.2.2.4 Variant: Snellere afbouw gas en Besparing van 1% huishoudelijk verbruik

Indien we voor huishoudelijke afnemers een besparing op het gasverbruik van 1% veronderstellen schatten we de bijdrage van digitale gasmeters aan de geactualiseerde KBA op een NCW van **82 miljoen €** op een totale NCW van 950 miljoen €.

4.2.3 Bedenkingen bij resultaten

Volgende bijkomende synergiebaat werd nog niet ingerekend in de KBA: de ombouw van huisdrukregelaars voor de conversie van laag- naar hoogcalorisch gas (waarvan de voltooiing is voorzien in september 2024) wordt voor een deel gelijktijdig uitgevoerd met de uitrol van digitale gasmeters waardoor een synergiebaat van 11,8 miljoen € gerealiseerd wordt.

Bij de interpretatie van de bijdrage van de digitale gasmeters aan de KBA, mag men er niet van uitgaan dat indien geen digitale gasmeters zouden uitgerold worden, de NCW van de gezamenlijke KBA voor elektriciteits- en gasmeters met hetzelfde bedrag als deze bijdrage zou dalen. De daling zal in realiteit groter zijn: een deel van de gemeenschappelijke kosten zoals projectkosten en het stuk opstartvergoeding van de installatiekosten zal immers terechtkomen bij de digitale elektriciteitsmeter (het synergievoordeel tussen digitale elektriciteitsmeter en gasmeter valt weg).

Daarnaast kunnen digitale gasmeters, door de informatie over het verbruik die ze geven en de mogelijkheden tot besparing op het gasverbruik dat daarmee samenhangt, een significante bijdrage leveren aan het terugdringen van het gasverbruik richting 2050.

4.2.4 Geen uitrol bij bepaalde doelgroep: kwalitatieve inschatting

Fluvius suggereert dat het voor volgende groepen zinvol lijkt om te onderzoeken of de uitrol van een digitale gasmeter voldoende batig is:

- Klanten met een zeer klein verbruik.
- Klanten met een inactieve gasmeter. Fluvius bedoelt hiermee adressen waar de gastoevoer afgesloten is en verzegeld. Op deze adressen plaatst Fluvius sinds september 2023 voorlopig geen digitale meter meer. Op dit ogenblik is hiervoor in het Energiebesluit echter geen uitzondering voorzien wat betreft plaatsing van een digitale meter, waardoor Fluvius momenteel verplicht is een digitale meter te plaatsen tegen 1 juli 2029.
- Situaties waarbij er significante meerkosten zijn om de meter te kunnen plaatsen, bijvoorbeeld waar onvoldoende ruimte beschikbaar is voor de plaatsing.
- Klanten die binnenkort overgaan naar een warmtepomp of warmtenet.
- Gekende situaties waar de digitale gasmeter niet zal kunnen communiceren.
- Aansluitingen van 10 tot 40 m³/h. In het huidig wettelijk kader moet er een nieuwe gasmeter ontwikkeld worden voor een relatief klein klantensegment, het gaat om ca. 50.000 gasmeters.

Enkel voor de eerste groep werden door Fluvius cijfers overgemaakt voor een financiële inschatting. Voor de adressen met een verbruik van minder dan 5.000 kWh per jaar (en vermoedelijk weinig of geen verwarmingstoepassingen)¹⁶, werd de besparing van het niet installeren van een digitale meter en de kost voor het uitvoeren van klassieke meteropnames ingeschat. Over een periode van 15 jaar geeft dit een mogelijke besparing van ca. 9 miljoen €. Anderzijds zijn er mogelijk extra kosten omwille van contractuele bepalingen met meterleveranciers en installatiebedrijven, waardoor in het slechtste geval de baat kan wegvallen en de totale kost enkele miljoenen € kan bedragen. Het is dus niet duidelijk of het niet uitrollen van digitale meters bij deze groep een voordeel oplevert of niet.

Aangezien voor deze groep de potentiële baat wel in dezelfde grootte-orde ligt als de door ons ingeschatte bijdrage van alle digitale gasmeters aan de NCW van de KBA in het scenario met de laagste NCW (zie punt 4.2.2.3), lijkt het zinvol dat Fluvius de situatie verder zou analyseren wat betreft het eventueel niet uitrollen in deze beperkte groep¹⁷.

Wat betreft de aansluitingen van 10 tot 40 m³/h willen we er op wijzen dat dit ook de groep is met het grootste aardgasverbruik, waar de digitale meter dus een groot besparingspotentieel heeft.

Wat betreft de overige groepen denken we dat ook moet rekening gehouden worden met de mogelijke meerkost van eventuele bezoeken om deze situaties in kaart te brengen.

¹⁶ Het gaat om 219.000 adressen.

¹⁷ Daarnaast zou in dat geval zou een aanpassing aan het Energiebesluit nodig zijn.

5 Conclusies

Op vraag van de minister actualiseerden we de kosten-batenanalyse voor de uitrol van digitale meters. We berekenden de NCW voor een uitrol tussen 2020 en 2029, rekening houdend met de huidige omstandigheden en op basis van input van Fluvius met de meest recente cijfers over de uitrol.

Het resultaat van de actualisatie van de kosten-batenanalyse voor de uitrol van digitale elektriciteits- en gasmeters is sterk positief, en bedraagt een NCW van 938 miljoen €. Er werd ook een variant berekend met een snellere afbouw van gas (de basisberekening bevat een minder snelle afbouw van gas). De NCW van deze variant ligt beperkt lager.

Voor de uitrol van digitale gasmeters berekenden we een bijdrage van 70 miljoen € aan de NCW van 938 miljoen € van de gezamenlijke uitrol van elektriciteits- en gasmeters. We berekenden ook varianten met een besparing van 1% op het huishoudelijke gasverbruik, en met een snellere afbouw van gas. De resultaten van deze varianten liggen tussen 33 en 163 miljoen €. Digitale gasmeters leveren dus een meer beperkte maar toch positieve bijdrage aan de geactualiseerde KBA.

De VREG adviseert om de versnelde uitrol van digitale meters verder te zetten. Digitale meters zijn belangrijk om de netgebruikers te informeren over hun elektriciteits- en gasverbruik en de kosten daarvan, voor een beter beheer van het distributienet en voor een goede marktwerking. Uit de KBA blijkt dat er ook een maatschappelijk voordeel is als we naast deze baten ook de kosten in rekening brengen.

Bij de resultaten willen we de kanttekening maken dat we gezien het korte tijdsbestek bepaalde aspecten van de vraag tot actualisatie iets minder grondig konden inschatten. Zo konden bijvoorbeeld de baten gerelateerd aan smart grid, het transmissienet en flexibiliteit slechts conservatief ingeschat worden, en kon het eventueel niet uitrollen van een doelgroep met klein verbruik enkel op kwalitatieve wijze ingeschat worden.

Wat betreft de adressen met een zeer klein gasverbruik (en eventueel het beperkt aantal specifieke situaties waar een digitale gasmeter duidelijk een hoge kost of lage baat zou inhouden) suggereren we dat Fluvius de extra kosten van het niet uitrollen van deze doelgroep nauwkeuriger in kaart brengt.

Uit onze marktmonitor 2023 bleek dat gezinnen met een digitale meter positiever tegenover die digitale meter staan dan gezinnen die nog geen digitale meter hebben, maar anderzijds dat veel gezinnen zich nog onvoldoende geïnformeerd voelen. We bevelen aan dat alle betrokken partijen daar de nodige inspanning voor leveren, zowel Fluvius, de leveranciers, VEKA als het beleid. Ook wij zetten hier mee onze schouders onder.

Bijlage

